

Informace o kontrolách provedených v roce 2008 Českou inspekcí životního prostředí
ve spolupráci s krajskými úřady a orgány integrované inspekce podle zákona
č. 59/2006 Sb.

Česká inspekce životního prostředí ve spolupráci s orgány integrované inspekce (Státní úřad inspekce práce, správní úřady na úseku požární ochrany, ochrany obyvatelstva, integrovaného záchranného systému, Český báňský úřad, krajské hygienické stanice) a krajskými úřady prováděly kontrolu dle plánu na rok 2008 podle zákona č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií, který je základním právním předpisem, upravujícím oblast prevence závažných havárií.

Tento zákon nabyl účinnosti dne 1.6.2006. Účelem zákona o prevenci závažných havárií je stanovení systému preventivních opatření pro objekty a zařízení, ve kterých je umístěna vybraná nebezpečná chemická látka nebo přípravek a snížit tak pravděpodobnost vzniku a omezit těmito opatřeními následky závažných havárií.

Platné prováděcí předpisy k zákonu č. 59/2006 Sb. zahrnují jedno nařízení vlády (nařízení vlády č. 254/2006 Sb. ze dne 24. května 2006, o kontrole nebezpečných látek) a tři vyhlášky (vyhláška č. 256/2006 Sb. ze dne 22. května 2006, o podrobnostech systému prevence závažné havárie, vyhláška č. 255/2006 Sb. ze dne 22. května 2006, o rozsahu a způsobu zpracování hlášení o závažné havárii a konečné zprávy o vzniku a dopadech závažné havárie, a rovněž vyhláška č. 250/2006 Sb. ze dne 23. května 2006, kterou se stanoví podrobnosti o rozsahu bezpečnostních opatření fyzické ochrany objektu nebo zařízení zařazených do skupiny A nebo do skupiny B).

Přímou vazbu k zákonu má rovněž vyhláška č. 103/2006 Sb. Ministerstva vnitra ze dne 31. března 2006, o stanovení zásad pro stanovení zóny havarijního plánování a rozsahu a způsobu vypracování vnějšího havarijního plánu.

Kontroly v roce 2008 byly zaměřeny zejména na :

- ověření aktuálnosti primárních údajů bezpečnostní dokumentace (údaje o zařazení provozovatele – množství a klasifikace vybraných nebezpečných chemických látek – bezpečnostní listy, umístění zařízení s chemickými látkami, situování areálu, případné změny v územním plánu...)
- prověření, že bezpečnostní dokumentace obsahuje pokyny pro postup a zabezpečení nestandardních úkonů při provozu (např. odstávky a čištění technologických zařízení, skladovacích prostorů, apod.)

- prověření platnosti provozních předpisů, havarijních plánů, povodňových plánů a veškeré další související dokumentace
- plnění nápravných opatření z předchozích kontrol
- plnění podmínek uvedených ve vyjádřeních MŽP k bezpečnostní dokumentaci (vyjádření MŽP a dotčených orgánů státní správy jsou zasílána krajským úřadům)
- kontrola opatření preventivně přijatých v souvislosti se závažnou havárií nebo mimořádnou událostí
- předložení dokladu (originálu smlouvy) o pojištění ve smyslu zákona o prevenci závažných havárií
- poskytování údajů pro vnější havarijní plány a vyhodnocení případného domino efektu
- doložení povinnosti provozovatele, že prokazatelně a v potřebném rozsahu seznamuje zaměstnance se schváleným bezpečnostním dokumentem a ostatní fyzické osoby zdržující se v objektu nebo zařízení prokazatelně a v potřebném rozsahu informuje o rizicích závažné havárie, o preventivních bezpečnostních opatřeních a o jejich žádoucím chování v případě vzniku závažné havárie (§ 9 odst. 4; § 11 odst. 4)
- dodržování systému řízení bezpečnosti

Kontroly prováděli inspektoři složky ochrany vod, kteří absolvovali odborný kurz „Prevence závažných havárií pro pracovníky orgánů integrované inspekce“ pořádaný Výzkumným ústavem bezpečnosti práce, odborným pracovištěm prevence závažných havárií.

Během roku 2008 bylo zkontrolováno 112 zařízení zařazených do skupiny B a 42 zařízení zařazených do skupiny A. **Celkem bylo tedy zkontrolováno 154 zařízení.**

Dle požadavků § 35 odst. 3 písm. c) zákona č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií jsou pověřeni zaměstnanci provádějící kontrolu podle tohoto zákona povinni dodržovat bezpečnostní a další předpisy upravující činnost provozovatele, se kterými byli seznámeni. Před zahájením kontroly byli i v tomto roce zástupci integrované inspekce seznamováni s bezpečnostními předpisy kontrolované společnosti.

Při kontrole povinností stanovených v Bezpečnostních dokumentacích bylo zjištěno, že většina provozovatelů plní stanovené cíle, které zpravidla vyhodnocují 1x ročně v závěrečných zprávách společností. V případě zjištění menších nedostatků dochází k nápravě ze strany provozovatele v termínech stanovených v dílčích protokolech o kontrolách nebo ve výsledných zprávách.

Inspekce zimních stadionů

Na základě jednání s veřejným ochráncem práv byly ČIŽP a Státní úřad inspekce práce (SÚIP) pověřeny kontrolou chladících zařízení z hlediska možného úniku čpavku. ČIŽP prováděla kontroly podle zákona o vodách a podle zákona o prevenci závažných havárií. Celkem bylo prověřeno 31 zimních stadionů. Vlivem rekonstrukcí dochází v posledních letech ke snižování množství čpavku v těchto zařízeních.

Mimořádné události

Dne 7.10.2008 v objektu TOME GAS s.r.o. Olomouc (areál Moravských železáren, a.s.) začala po poškození armatury autocisterny unikat kapalná fáze propanu. Během 10 minut unikl veškerý obsah 3000 litrů. Došlo k okamžité přeměně v plynnou fázi, která se rozptylovala do ovzduší. Dne 19.11.2008 byla provedena mimořádná kontrola. K další mimořádné události došlo ve společnosti DEZA, a.s. Valašské Meziříčí. Dne 28.10.2008 na vodohospodářsky zabezpečenou plochu uvnitř výrobního areálu vyteklo 10 tun naftalenu. Jednalo se sice o nestandardní stav, nikoliv však o stav havarijní. Příčinou bylo uvolnění záslepky na nepoužívaném hrdle umístěném na dně zásobníku. Kanalizace provozu naftalen je vnitrobloková a je ukončena bezodtokovou jímkou. Možný únik byl snížen na polovinu přečerpáním poloviny obsahu 20 tun zásobníku do železniční cisterny.

Sankce

Ve čtyřech případech bylo zahájeno krajskými úřady správní řízení, ve kterém kraj uložil rozhodnutím opatření k nápravě zjištěných nedostatků u subjektů.

Jednomu z těchto subjektů byla uložena pokuta za správní delikt uvedený v § 36 odst. 2 písm. h) zákona o prevenci závažných havárií, tj. nesplnění nápravných opatření ve stanovené lhůtě.

V dalším případě byly u subjektu byly během kontroly v roce 2008 zjištěny nedostatky související s bezpečností provozu. Odstranění těchto nedostatků, včetně případného uložení dalších opatření, která vyplynou z posouzení bezpečnosti objektu, stanoví krajský úřad počátkem roku 2009 ve správním řízení o uložení nápravných opatření.

Na základě kontroly provedené orgány integrované inspekce vydala ČIŽP rozhodnutí o uložení pokuty za nesjednání pojištění odpovědnosti za škody vzniklé v důsledku závažné havárie - § 36 odst. 2 písm. a).

Z kontrolní činnosti v roce 2008 také vyplynulo, že v některých případech dochází k neúměrnému prodlužování schvalovacího procesu bezpečnostní dokumentace. Subjekty

tak fungují několik let bez schválené bezpečnostní dokumentace, což výrazně ztěžuje úlohu orgánů integrované inspekce při provádění kontrolní činnosti.

Spolupráce orgánů integrované inspekce je hodnocena kladně. Ve většině případů lze rovněž tak hodnotit spolupráci orgánů integrované inspekce a kontrolovaného subjektu.